

ELEMENT 30

GODINA S VAMA

Sandra Gračan, Zagreb

Nakladničko poduzeće Element d. o. o. ove godine obilježava tridesetu godišnjicu postojanja i uspješnog rada. Prilika je to da se prisjetimo samih početaka i prijelomnih trenutaka u životu naše firme.

Prvih se 10 veže za djetinjstvo...

Element je osnovan 1992. godine i to iz velike želje njegova osnivača, prof. dr. sc. Nevena Elezovića, da objavi svoje zbirke zadataka u kojima su matematički slog i izrada kvalitetnih crteža nakladnicima u to vrijeme predstavljali popriličan problem. Detaljno poznavanje TeX-a, sposobnost prenošenja znanja drugima, samopouzdanje, jasna vizija, želja i hrabrost da se pokrene vlastita firma te podrška supruge Silve i sinova bili su osnovni preduvjet nastanka Elementa.

Sav posao i briga o pripremi, tisku i distribuciji prvih Elementovih izdanja odvijala se praktički iz doma

Početak u prvom uredu u ulici Republike Austrije

*Prvih se 10 veže za djetinjstvo,
Drugih se 10 veže za odrastanje,
I možda si sada stariji nego kada si imao 18 ili 25,
Ali nisi ni na pola puta do mirovine.*

*Samo naprijed guraj i stvaraj nove uspomene
Jer tvoje dvadesete izgubile su bitku s vremenom,
Ali život ionako kreće tek nakon tridesete!*

obitelji Elezović. Tamo su nastala prva Elementova izdanja: Matko Fizić: *Klasifikacijski ispiti na tehničkim fakultetima*, Neven Elezović: *Odabrani zadaci elementarne matematike* te prvi visokoškolski udžbenici za FER *Matematika 3* i *Stohastička matematika*. Profesor Elezović priredio je potom *Matematička natjecanja 1*, prvu knjigu u *Maloj matematičkoj biblioteci*, a zatim su slijedili *Matematički susreti 1* i *Matematička natjecanja 2* kojima je započeta biblioteka *Elementarna matematika* u kojoj je do danas objavljeno više od pedeset knjižica.

Prva izdanja

Količina posla se povećavala, kućni ured trebalo je zamijeniti pravim uredom, a zatim i odabrati prve zaposlenike. Početkom 1994. godine sve se to i dogodilo, Element je "prohodao".

Element je svoje "djetinjstvo" proveo u uredu na trećem katu u ulici Republike Austrije, baveći se prvenstveno izdavanjem knjiga iz područja matematike. Pomoć darovitoj djeci i stvaranje dodatne matematičke literature koje u to vrijeme gotovo da nije bilo, postalo je glavna Elementova misija.

Svi udžbenici iz Matematike za 4. razred srednjih škola

U životu Elementa jedna stvar odigrala je izuzetno važnu ulogu. Bila je to podrška profesora Branimira Dakića, kolege i prijatelja, prvog i već 30 godina Elementu vjernog autora vrhunske kvalitete. Njegova *Matematika 4, zbirka zadataka za 4. razred gimnazije* bila je Elementovo prvo udžbeničko izdanje. Davne 1996. godine Element je na natječaju Ministarstva prosvjete dobio ekskluzivno pravo izdavanja srednjoškolskih udžbenika iz matematike za sva četiri razreda srednjih škola.

Udžbenici autora Nevena Elezovića i Branimira Dakića tijekom gotovo 30 godina doživjeli su brojna reizdanja i danas, u svojoj suvremenoj, tiskanoj i elektroničkoj inačici, ubrajaju se među najkvalitetnije udžbenike iz matematike u Hrvatskoj, a i šire.

U katalogu odobrenih udžbenika i drugih obrazovnih materijala trenutačno se nalazi oko 300 Elementovih izdanja, a s godinama ih je kroz kataloge prošlo sigurno dvostruko više.

Svi oni koji su barem jednom u životu napisali knjigu znaju da od autorskog rukopisa do objavljene knjige treba prijeći dug, ponekad težak put. Vjerujem da su profesori Elezović i Dakić, te prof. dr. sc. Sanja Varošaneć taj put dobro raskrčili i utabali tako da svima koji kasnije njime kroče to biva puno lakše. No, taj je vrhunski trojac istovremeno postavio izuzetno visoke standarde i kvaliteta matematičkih izdanja je ono po čemu se Element danas izdvaja i prepoznaje.

Kako je rastao broj naših izdanja, tako su ona obuhvaćala sve više različitih generacija, sve više različitih područja. Uz podršku prof. dr. sc. Lea Budina krenulo se s izdavanjem gimnazijskih udžbenika iz informatike, a slijedila je fizika, elektrotehnika, tehnička mehanika i drugo, i to za gotovo sve vrste

škola: osnovne škole, gimnazije, srednje tehničke te razne strukovne škole. Ormar s Elementovim izdanjima brzo se punio i ured u Republike Austrije postao je premalen.

Drugih se 10 godina veže za odrastanje...

Element je odrastao u Menčetićevoj ulici, gdje se nalazi od 16. prosinca 2002. godine. Odrastali smo brzo, opremao se dio po dio, u svrhu ugodnijeg i boljeg poslovanja. 2003. godine, nabavkom prvog tiskarskog stroja, pokrenuli smo i našu "tiskaru" za male naklade. U tom je našem malom pogonu svjetlo dana do danas ugledalo više od 500 raznih izdanja.

Elementovi uredi u Menčetićevoj ulici

Od prvoga dana posebno negujemo i podupiremo izdavanje znanstvene literature, sveučilišnih udžbenika i priručnika te popularno-znanstvenih monografija. Najveći broj tih izdanja pokriva potrebe Fakulteta elektrotehnike i računarstva, Ekonomskog fakulteta u Zagrebu te Matematičkog odsjeka

PMF-a Sveučilišta u Zagrebu. Zatim slijede brojna izdanja za Fakultet strojarstva i brodogradnje, Građevinski fakultet, Filozofski fakultet i druge.

Znanstvena literatura

2009. godine, uvođenjem državne mature, pokrenuli smo biblioteku *Repetitio* koja obuhvaća repertitorije za sve obvezatne predmete, ali i za neke izborne. Bio je to naš prvi iskorak u neka nova područja, poput hrvatskog i engleskog jezika ili biologije i kemije.

Veliku pažnju oduvijek smo pridavali metodici nastave matematike, ne samo izdavanjem časopisa **Matematika i škola**, čiji je prvi broj na inicijativu profesora Branimira Dakića ugledao svjetlo dana listopada 1999., nego i objavljivanjem brojnih knjiga iz tog područja. Posebno su nam draga izdanja prof. dr. sc. Zdravka Kurnika, koja su i danas izvršna pomoć svim mladim kolegama nastavnicima pri polaganju stručnih ispita.

Osim MiŠ-a, u Elementu se već godinama redovito za tisak pripremaju i drugi poznati časopisi, poput MFL-a u izdanju Hrvatskog matematičkog društva i Hrvatskog fizikalnog društva te CIT-a čije izdavanje je nakon Sveučilišnog računskog centra nastavio FER.

Prije 26 godina pokrenuli smo međunarodni znanstveni časopis MIA – *Mathematical Inequalities and Applications*, a danas takvih časopisa s velikim međunarodnim ugledom ima još pet: JMI, OAM, DEA, FDC i JCA. Što sve znače ove pokrate, pogledajte na www.ele-math.com. Njihovi urednici svjetski su priznati stručnjaci, a časopisi su prisutni i

ubrajaju se među najcitiranije znanstvene časopise u čitavom svijetu.

Proletjele su i Elementove dvadesete.

Tvoje dvadesete izgubile su bitku s vremenom...

A što smo radili posljednjih 10-ak godina? I tu je bilo *puno lipih stvari* i velikih promjena.

Prvi veliki izazov bio je izrada digitalnih sadržaja. U početku je naša vizija bila stvoriti portal za nastavnike matematike s izuzetno bogatom bazom matematičkih zadataka i ostalih sadržaja kako bismo nastavnicima koji odaberu Elementove udžbenike olakšali rad i pripremu za nastavu. Tako je rođena **Elematika**, portal kojim se danas koriste gotovo svi srednjoškolski, a sve više i osnovnoškolski nastavnici matematike.

Predstavljanje nastavnčkog portala Elematika

Drugi veliki izazov bila je kurikularna reforma i kreiranje novih i kvalitetnijih udžbenika i to ne samo tiskanih, nego i onih elektroničkih. Od "Škole za život" do danas pred sve je autore i nakladnike bio postavljen ogroman zadatak jer više nije bilo dovoljno "samo" napisati i objaviti knjigu. Trebalo je zamisliti, kreirati i realizirati jedan sasvim novi, elektronički svijet kakav još nije postojao. Elementu je u pravom trenutku velika podrška stigla ponovno iz redova obitelji Elezović, sinova Ive i Marka, novih Elementovih direktora i netom diplomiranih FER-ovaca koji su firmu povelili na pravi način u novom smjeru.

Uz stručnu pomoć brojnih programera, novih kolega i suradnika polako smo rješavali sve tehničke

poteškoće i ponovno krčili putove. Danas s ponosom učenicima nudimo ne samo sve potrebne nastavne sadržaje, nego i mnoštvo dodatnih i interaktivnih matematičkih sadržaja s pomoću kojih učenje matematike poprima sasvim novu dimenziju.

Još jedan važan događaj u životu Elementa dogodio se u studenome 2015. godine kada nam je pripojeno nakladničko poduzeće **Neodidacta**. Tim je pripojenjem pod Elementovo okrilje stiglo više od stotinu Neodidactinih udžbenika za srednje strukovne škole i ostalih izdanja kojima smo željeli produljiti život. Time smo postali i glavni zastupnik za distribuciju školske opreme proizvođača **Cor-nelsen** i **Herman**.

Naši su se ormari od 2015. do danas punili brže no ikada, a naše staro skladište postalo je premaleno. No, i taj je problem riješen 15. siječnja 2020., kad se cijelo skladište i Elementova proizvodnja knjiga seli na novu adresu: Vrtni put 6 na zagrebačkom Žitnjaku.

Skladište i tiskara na zagrebačkom Žitnjaku

A broj Elementovih izdanja i dalje raste. Uz brojna izdanja enigmatske i zabavne prirode i niz knjiga za razonodu i slobodno vrijeme, poput onih iz biblioteka *Mozgalice* i *Glavolomke*, posljednjih smo nekoliko godina veliku pažnju posvetili slikovnicama za djecu predškolske i rane školske dobi. Popis izdanja namijenjenih najmlađima time se utrostručio i tu ne namjeravamo stati.

Ali život ionako kreće tek nakon tridesete

Uvijek nastojimo da svaka naša knjiga proživi i doživi lijepe "godine", da se više novih izdanja stvori nego što se starih ugasi pa se tako danas, nakon 30 godina rada, brinemo za više od 1000 naslova.

U posljednjih nas je par godina pogodila pandemija koronavirusa. Uz sve probleme s kojima smo se suočavali, moramo priznati da smo i ponešto novo naučili. Primjerice, shvatili smo da je rad od kuće sasvim izvediv i moguć te da se i najkraći, suludi rokovi mogu ostvariti uz kvalitetne autore, suradnike i kolege. Ponekad pomislim: eh, ima taj Element sreće, zar ne? Pa ni zagrebački potres nam nije naštetio. A posljednjih 10 godina bilo je, najblaže rečeno, uzbudljivo.

Treba istaknuti još nešto: dobrom i uspješnom poslovanju firme svakako doprinose svi njezini zaposlenici. Od najmanje 5 do najviše 30 zaposlenika, u ovih je 30 godina kroz Element prošlo gotovo 70 ljudi. Mnogo je izvrsnih kolega ostalo vjerno Elementu od prvoga dana do danas. Hvala svima koji su dio ove velike Elementove obitelji, odličan smo tim.

Danas sjedim u svom uredu, pomalo zabrinuta zbog sveopće krize i pandemije, gledam u staklenu vitrinu i pitam se kamo smjestiti još jednu novu knjigu: Branimir Dakić, "Ispiti znanja", 7. izmijenjeno izdanje, 2021. Sve su police prilično krcate i sada već treba dosta premještanja i preslagivanja da bi sve (o)stalo.

Gotovo sva Elementova izdanja

Kroz glavu mi leti misao: za sljedeći jubilej briga o ormaru možda će već biti tuđa. Zatim se bacam na dogovaranje sastanka s potencijalnim novim autorima. Najavljuje se reforma strukovnih kurikula i uvođenje male mature, bit će još novih knjiga. Život ionako kreće tek nakon tridesete.